

STN	Textílie Skúšky stálofarebnosti Časť C12: Stálofarebnosť pri priemyselnom praní (ISO 105-C12: 2024)	STN EN ISO 105-C12 80 0123
------------	--	--

Textiles
Tests for colour fastness
Part C12: Colour fastness to industrial laundering

Textiles
Essais de solidité des coloris
Partie C12: Solidité des coloris au lavage industriel

Textilien
Farbechtheitsprüfungen
Teil C12: Farbechtheit gegen industrielle Wäsche

Táto slovenská technická norma je slovenskou verziou európskej normy EN ISO 105-C12: 2024. Preklad zabezpečil Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky. STN EN ISO 105-C12 má rovnaké postavenie, ako majú oficiálne verzie.

This standard is the Slovak version of the European Standard EN ISO 105-C12: 2024. It was translated by Slovak Office of Standards, Metrology and Testing. STN EN ISO 105-C12 has the same status as the official versions.

Nahradenie predchádzajúcich dokumentov

Táto slovenská technická norma nahrádza anglickú verziu STN EN ISO 105-C12 z júna 2024, ktorá od 1. 6. 2024 nahradila STN EN ISO 105-C12 z októbra 2006 v celom rozsahu.

139536

Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky, 2025
Slovenská technická norma a technická normalizačná informácia je chránená zákonom č. 60/2018 Z. z. o technickej normalizácii v znení neskorších predpisov.

Národný predhovor

Obrázky a matematické výrazy v tejto STN sú prevzaté z elektronických podkladov dodaných z CEN, © 2024 CEN, ref. č. EN ISO 105-C12: 2024 E.

Normatívne referenčné dokumenty

Na nasledujúce dokumenty sa odkazuje v texte takým spôsobom, že časť ich obsahu alebo celý obsah predstavuje požiadavky tohto dokumentu. Pri datovaných odkazoch sa používa len citované vydanie. Pri nedatovaných odkazoch sa používa najnovšie vydanie citovaného dokumentu (vrátane akýchkoľvek zmien).

POZNÁMKA 1. – Ak bola medzinárodná publikácia zmenená spoločnými modifikáciami, čo je indikované označením (mod), použije sa príslušná EN/HD.

POZNÁMKA 2. – Aktuálne informácie o platných a zrušených STN a TNI možno získať na webovom sídle www.unms.sk.

ISO 105-A01 prijatá ako STN EN ISO 105-A01 Textílie. Skúšky stálofarebnosti. Časť A01: Všeobecné princípy skúšania (ISO 105-A01) (80 0120)

ISO 105-A02 prijatá ako STN EN 20105-A02 Textílie. Skúšky stálofarebnosti. Časť A02: Sivá stupnica na hodnotenie zmeny odtieňa (80 0120)

ISO 105-A03 prijatá ako STN EN ISO 105-A03 Textílie. Skúšky stálofarebnosti. Časť A03: Sivá stupnica na hodnotenie zapúšťania (ISO 105-A03) (80 0120)

ISO 105-A04 prijatá ako STN EN ISO 105-A04 Textílie. Skúšky stálofarebnosti. Časť A04: Metóda na prístrojové stanovenie stupňa zapúšťania sprievodných tkanín (ISO 105-A04) (80 0120)

ISO 105-A05 prijatá ako STN EN ISO 105-A05 Textílie. Skúšky stálofarebnosti. Časť A05: Prístrojové stanovenie zmeny odtieňa na určenie stupňov sivej stupnice (ISO 105-A05) (80 0120)

ISO 105-F02 dosiaľ neprijatá

ISO 105-F04 dosiaľ neprijatá

ISO 105-F10 dosiaľ neprijatá

ISO 139 prijatá ako STN EN ISO 139 Textílie. Normálne ovzdušie na klimatizovanie a skúšanie (ISO 139) (80 0056)

ISO 3696 prijatá ako STN EN ISO 3696 Kvalita vody na analytické účely. Špecifikácia a skúšobné metódy (ISO 3696) (68 4051)

Vypracovanie

Spracovateľ: Branislav Kočan – Vydavateľstvo POČUJ, prom. chem. Natália Kočanová, Bratislava

Technická komisia: TK 18 Textil, hračky a výrobky pre deti

**EURÓPSKA NORMA
EUROPEAN STANDARD
NORME EUROPÉENNE
EUROPÄISCHE NORM**

EN ISO 105-C12

Február 2024

ICS 59.080.01

Nahrádza EN ISO 105-C12: 2006

**Textílie
Skúšky stálofarebnosti
Časť 12: Stálofarebnosť pri priemyselnom praní
(ISO 105-C12: 2024)**

Textiles
Tests for colour fastness
Part C12: Colour fastness to industrial laundering
(ISO 105-C12: 2024)

Textiles
Essais de solidité des coloris
Partie C12: Solidité des coloris au lavage
industriel
(ISO 105-C12: 2024)

Textilien
Farbechtheitsprüfungen
Teil C12: Farbechtheit gegen industrielle
Wäsche
(ISO 105-C12: 2024)

Túto európsku normu schválil CEN 12. februára 2024.

Členovia CEN sú povinní plniť vnútorné predpisy CEN-CENELEC, v ktorých sú určené podmienky, za ktorých sa tejto európskej norme bez akýchkoľvek zmien priznáva postavenie národnej normy. Aktualizované zoznamy a bibliografické odkazy týkajúce sa takýchto národných noriem možno na požiadanie dostať od Riadiaceho strediska CEN-CENELEC alebo od každého člena CEN.

Táto európska norma existuje v troch oficiálnych verziách (anglickej, francúzskej, nemeckej). Verzia v akomkoľvek inom jazyku, ktorú na vlastnú zodpovednosť vydal člen CEN v preklade do národného jazyka a ktorá bola oznámená Riadiacemu stredisku CEN-CENELEC, má rovnaké postavenie, ako majú oficiálne verzie.

Členmi CEN sú národné normalizačné organizácie Belgicka, Bulharska, Cypru, Česka, Dánska, Estónska, Fínska, Francúzska, Grécka, Holandska, Chorvátska, Írska, Islandu, Litvy, Lotyšska, Luxemburska, Maďarska, Malty, Nemecka, Nórska, Poľska, Portugalska, Rakúska, Rumunska, Severného Macedónska, Slovenska, Slovinska, Spojeného kráľovstva, Srbska, Španielska, Švajčiarska, Švédska, Talianska a Turecka.

CEN

Európsky výbor pre normalizáciu
European Committee for Standardization
Comité Européen de Normalisation
Europäisches Komitee für Normung

Riadiace stredisko CEN-CENELEC: Rue de la Science 23, B-1040 Brusel

Obsah

strana

Európsky predhovor	5
Úvod	7
1 Predmet	8
2 Normatívne odkazy	8
3 Termíny a definície	8
4 Podstata skúšky	9
5 Činidlá a materiály	9
6 Zariadenie	10
7 Skúšobné vzorky	10
7.1 Skúšobná vzorka textílie	10
7.2 Sprievodné tkaniny	11
8 Skúšobné postupy	12
8.1 Príprava pracieho kúpeľa	12
8.1.1 Skúšky bez prídavku peroxidu vodíka	12
8.1.2 Skúšky s prídavkom peroxidu vodíka	12
8.1.3 Skúšky s prídavkom peroxoboritanu sodného (alebo peroxouhličitanu sodného) a tetraacetyletyléndiamínu (kyseliny peroxooctovej)	12
8.2 Skúšanie vzoriek	12
9 Protokol o skúške	13
Príloha A (normatívna) – Menovité percentuálne zloženie detergentu	14
Literatúra	15

Európsky predhovor

Tento dokument (EN ISO 105-C12: 2024) vypracovala technická komisia ISO/TC 38 „Skúšky farebných textílií a farbív“ v spolupráci s technickou komisiou CEN/TC 248 „Textílie a textilné výrobky“, ktorej sekretariát je v BSI.

Tejto európskej norme sa musí priznať postavenie národnej normy buď vydaním identického textu, alebo oznámením najneskôr do augusta 2024 a národné normy, ktoré sú s ňou v rozpore, musia sa zrušiť najneskôr do augusta 2024.

Upozorňuje sa na možnosť, že niektoré časti tohto dokumentu môžu byť predmetom patentových práv. CEN nezodpovedá za identifikáciu ktoréhokoli alebo všetkých takýchto patentových práv.

Tento dokument nahrádza EN ISO 105-C12: 2006.

Hlavné zmeny oproti predchádzajúcemu vydaniu sú:

- ISO 105-F: 1985 bola zrušená a skúšobné podmienky priemyselného prania sa zriedka používajú na tkaniny vyrobené prevažne z jemných vlákien (napríklad z hodvábu alebo vlny), preto ISO 105-C12: 2004/Cor 1: 2007 nebola vhodná na začlenenie do tejto metódy;
- v kapitole 2 sa doplnila norma ISO 3696 a norma ISO 105-A01: 1994 sa nahradila normou ISO 105-A01;
- zrevidoval sa názov kapitoly 5 (predtým kapitoly 4) z „Chemikálie“ na „Činidlá a materiály“;
- v 5.1 (predtým 4.1) sa doplnil text „Možno použiť aj iný vhodný prací prostriedok, ak sa zainteresované strany na tom dohodnú“;
- v 5.3 (predtým 4.3) sa objasnilo, že 30 % je hmotnostný zlomok;
- v 5.6, 8.1.3, tabuľka 1 a A.1 (predtým 4.6, 7.1.3, tabuľka 1 a A.1) sa pridal peroxouhličitán sodný ako voliteľné činidlo;
- v 5.7 (predtým 4.7) sa text „pozri 8.2 ISO 105-A01: 1994“ nahradil textom „v súlade s ISO 3696“;
- články „Sprievodné tkaniny“ a „Sivá stupnica“ sa presunuli do článku „Činidlá a materiály“;
- v 5.8 (predtým 5.4) sa doplnil údaj „použitím buď viacvláknovej sprievodnej tkaniny, alebo dvoch jednovláknových sprievodných tkanín ako sú špecifikované v norme ISO 105-A01.“;
- v 6.6 (predtým 5.6) sa vypustil text „Skúšobná vzorka sa pred hodnotením klimatizuje 24 hodín z dôvodu možnej dočasnej zmeny odtieňa spôsobenej teplotou“;
- v kapitole 6 (predtým v kapitole 5) sa doplnil text „Váha s rozlíšením 0,01 g“;
- v 7.2 (predtým 6.2) sa doplnil rozmer sprievodnej viacvláknovej tkaniny TV ako „80 mm × 100 mm“;
- obrázok 1 sa revidoval;
- v 8.1 (predtým 7.1) sa „mixér“ nahradil „mechanickým miešadlom“;
- nahradenie „tečúcej vody z vodovodu 10 minút“ za „tečúcu vodu z vodovodu, kým nebude čistá“ a pridala sa POZNÁMKA o kontrole stupňa čistoty opláchnutej skúšobnej vzorky v 8.2.2 (predtým 7.2.2);
- revidovala sa požiadavka na kondicionovanie skúšobnej vzorky v 8.2 (predtým 7.2);
- upravil sa obsah Protokolu o skúške;
- revidovala sa príloha A z „informatívnej“ na „normatívnu“;
- upravil sa vzorec (A.1);
- aktualizovala sa kapitola Literatúra.

Akákoľvek spätná väzba a otázky k tomuto dokumentu sa majú adresovať národnému normalizačnému orgánu používateľov. Kompletný zoznam týchto orgánov je na webovom sídle CEN.

V súlade s vnútornými predpismi CEN-CENELEC sú túto európsku normu povinné prevziať národné normalizačné organizácie týchto krajín: Belgicka, Bulharska, Cypru, Česka, Dánska, Estónska, Fínska, Francúzska, Grécka, Holandska, Chorvátska, Írska, Islandu, Litvy, Lotyšska, Luxemburska, Maďarska, Maltu, Nemecka, Nórska, Poľska, Portugalska, Rakúska, Rumunska, Severného Macedónska, Slovenska, Slovinska, Spojeného kráľovstva, Srbska, Španielska, Švajčiarska, Švédsko, Talianska a Turecko.

Oznámenie o schválení

Text medzinárodnej normy ISO 105-C12: 2024 CEN schválil ako EN ISO 105-C12: 2024 bez akýchkoľvek modifikácií.

Úvod

Skúšobná metóda v tomto dokumente je určená na zisťovanie účinku komplexného prania priemyselnými pracími postupmi, na rozdiel od skúšobných metód domáceho prania uvedených v normách ISO 105-C06, ISO 105-C08 a ISO 105-C10. Opisujú sa postupy pri štyroch skúšobných podmienkach, jeden pri teplote $(92 \pm 2)^\circ\text{C}$ je určený na hodnotenie pracovných odevov a tri ďalej uvedené pri teplote $(75 \pm 2)^\circ\text{C}$ na hodnotenie posteľnej a stolnej bielizne a profesijných odevov:

- bez prídavku peroxidových bieliacich prostriedkov;
- s prídavkom peroxidu vodíka (na bielenie bieleho pracovného odevu s farebným zdobením);
- s prídavkom peroxoboritanu sodného tetrahydrátu (alebo peroxouhličitanu sodného) a tetraacetyletyléndiamínu (TAED) (na bielenie bieleho pracovného odevu s farebným zdobením).

POZNÁMKA. – Prídavok TAED/peroxoboritanu (alebo peroxouhličitanu) je zvyčajne stabilný spôsob výroby kyseliny peroxooctovej *in situ*.

Touto skúšobnou metódou sa nezisťuje vplyv optických zjasňujúcich činidiel.

Touto metódou a jednotlivými cyklami skúšobných metód opísaných v normách ISO 105-C06 a ISO 105-C08 nie je možné preukázať vplyv ošetrovania farebných textílií určitými ustalovacími prostriedkami a vplyv úprav po viacnásobnom (od 5 do 10) priemyselnom praní.

1 Predmet

Tento dokument špecifikuje metódy na zisťovanie odolnosti vyfarbenia textílií všetkých druhov vystavených všetkým formám priemyselných prácich postupov.

2 Normatívne odkazy

Na nasledujúce dokumenty sa odkazuje v texte takým spôsobom, že časť ich obsahu alebo celý obsah predstavuje požiadavky tohto dokumentu. Pri datovaných odkazoch sa používa len citované vydanie. Pri nedatovaných odkazoch sa používa najnovšie vydanie citovaného dokumentu (vrátane akýchkoľvek zmien).

ISO 105-A01 *Textiles – Tests for colour fastness – Part A01: General principles of testing*. [Textílie. Skúšky stálofarebnosti. Časť A01: Všeobecné princípy skúšania.]

ISO 105-A02 *Textiles – Tests for colour fastness – Part A02: Grey scale for assessing change in colour*. [Textílie. Skúšky stálofarebnosti. Časť A02: Sivá stupnica na hodnotenie zmeny odtieňa.]

ISO 105-A03 *Textiles – Tests for colour fastness – Part A03: Grey scale for assessing staining*. [Textílie. Skúšky stálofarebnosti. Časť A03: Sivá stupnica na hodnotenie zapúšťania.]

ISO 105-A04 *Textiles – Tests for colour fastness – Part A04: Method for the instrumental assessment of the degree of staining of adjacent fabrics*. [Textílie. Skúšky stálofarebnosti. Časť A04: Metóda na prístrojové stanovenie stupňa zapúšťania sprievodných tkanín.]

ISO 105-A05 *Textiles – Tests for colour fastness – Part A05: Instrumental assessment of change in colour for determination of grey scale rating*. [Textílie. Skúška stálofarebnosti. Prístrojové hodnotenie zapúšťania pre stanovenie stupňov sivej stupnice.]

ISO 105-F02 *Textiles – Tests for colour fastness – Part F02: Specification for cotton and viscose adjacent fabrics*. [Textílie. Skúšky stálofarebnosti. Časť F02: Špecifikácia bavlnených a viskózových sprievodných tkanín.]

ISO 105-F04 *Textiles – Tests for colour fastness – Part F04: Specification for polyester adjacent fabric*. [Textílie. Skúšky stálofarebnosti. Časť F04: Špecifikácia polyesterovej sprievodnej tkaniny.]

ISO 105-F10 *Textiles – Tests for colour fastness – Part F10: Specification for adjacent fabric: Multifibre*. [Textílie. Skúšky stálofarebnosti. Časť F10: Špecifikácia viacvláknovej sprievodnej tkaniny.]

ISO 139 *Textiles – Standard atmospheres for conditioning and testing*. [Textílie. Normálne ovzdušie na klimatizovanie a skúšanie.]

ISO 3696 *Water for analytical laboratory use – Specification and test methods*. [Kvalita vody na analytické účely. Špecifikácia a skúšobné metódy.]

koniec náhľadu – text ďalej pokračuje v platenej verzii STN